

The Ukrainian experience offers valuable insights for other educational contexts facing similar challenges. The innovative adaptations developed by Ukrainian educators – particularly low-resource solutions and crisis-resilient pedagogies – may have broad applicability in other regions where educational continuity faces threats from various disruptions.

As Ukraine continues its educational transformation, blended learning in ELT stands as an exemplar of how necessity-driven innovation can accelerate positive pedagogical change. The ongoing documentation and evaluation of these approaches will contribute significantly to international understanding of effective language teaching in challenging contexts.

References:

1. Ivanenko, V. (2023). Technological stratification in Ukrainian educational institutions: Implications for blended learning implementation. *Educational Technology Research and Development*, 71(2), 187-203.
2. Kovalchuk, L., & Shevchenko, O. (2023). Defining blended learning in the Ukrainian context: Beyond technology integration. *TESOL Ukraine Journal*, 12(1), 45-62.
3. Lysenko, T., Petrenko, V., & Kovalenko, I. (2022). Rotation model implementation in secondary English language education: Case studies from Ukraine. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 19(3), 312-328.
4. Petrenko, M. (2022). Retention and engagement in virtual enriched English language programs: A comparative study of Ukrainian language schools. *Language Learning & Technology*, 26(2), 98-114.
5. Zaporozhets, N. (2023). The emergency flex model: Adapting blended learning for unpredictable educational environments. *European Journal of Education*, 58(1), 124-139.

УДК 811.111

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ІНТЕНСИВНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Коновалова Т.В. – викладач іноземної мови, спеціаліст вищої категорії, старший викладач, ВСП «Технологіко-економічний фаховий коледж МНАУ»

У статті розглядаються інтенсивні методи навчання іноземних мов у вищому навчальному закладі. З'ясовується й уточнюється, якими навичками та вміннями має володіти викладач, котрий буде свої заняття відповідно до інтенсивної методики, а також які аспекти мають бути враховані при виборі методу навчання.

Ключові слова: інтенсивне навчання іноземних мов, активізація, рольове спілкування, комунікативна діяльність, інтенсифікація та оптимізація навчання.

Серед компонентів, які складають систему професійної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти важливе місце посідає методична підготовка через те, що успішне навчання здобувачів багато в чому залежить від характеру і рівня підготовки викладачів у педагогічних вузах, які повинні відповідати новим соціальним вимогам суспільства. Відповіддю на соціальне замовлення суспільства є інтенсивне навчання іноземним мовам. Воно є не лише одним із напрямлень інтенсифікації навчання, а системою навчання, в якій інтенсифікуються всі її чинники. Інтенсивне навчання, зокрема метод активізації резервних можливостей особистості здобувача, далеко вийшло за рамки короткочасного навчання і знайшло своє застосування в вузах. Інтенсивне навчання іноземних мов передбачає активне, цілеспрямоване занурення здобувачів у мовне середовище, що дозволяє швидше та ефективніше овоїти нову мову. Цей підхід сприяє розвитку мовних навичок, покращенню усного мовлення та сприйняття мови на слух. Важливим аспектом є також мотивація здобувачів, що є важливим чинником для досягнення високих результатів. Це стало можливим завдяки тому, що інтенсивне навчання реалізує професійні тенденції в розвитку педагогіки, психології, лінгвістики і відповідає основним вимогам, які пред'являють ці науки до вивчення іноземних мов. До них належать вимоги педагогічної науки будувати навчання на принципово новій основі, забезпечуючи перенесення акценту з передачі здобувачам фахової передвищої освіти готових знань до здобування їх у процесі активної навчально-пізнавальної діяльності, формувати спеціальними педагогічними засобами активну особистість з творчим мисленням, науковим світоглядом та ідейними переконаннями. Велике значення для реалізації педагогічної мети має особистісно-діяльний підхід до вивчення іноземних мов, згідно якому навчання потрібно здійснювати як цілеспрямовану і вмотивовану комунікативно-пізнавальну діяльність здобувачів. Принципи комунікативного напрямку й інтенсивних методів свідчать про те, що вони дуже близькі.

Це цілком зрозуміло, бо спільним для них є оволодіння спілкуванням мовою, яка вивчається[1].

Специфіка інтенсивного навчання полягає в тому, що навчальне спілкування зберігає всі соціально-психологічні аспекти спілкування. Рольове спілкування – це одночасно й ігрова, і навчальна, і мовна діяльність. А рольова гра є одним з ефективних засобів створення мотиву до іншомовного спілкування.

Інтенсивне навчання є особливо корисним у контексті викладання іноземних мов, оскільки забезпечує значний прогрес у мовному розвитку, підвищує мотивацію здобувачів та дозволяє швидше адаптуватися до реальних умов використання мови. Важливою особливістю є акцент на практичному застосуванні мовних навичок, а не лише на теоретичних знаннях.

Інтенсивний підхід до навчання іноземних мов включає кілька ключових елементів. Одним з основних є високий рівень інтерактивності: здобувачі активно взаємодіють з викладачем та один з одним, що сприяє швидкому засвоєнню мовного матеріалу. Таке навчання орієнтоване на практичні вправи, зокрема на розмовні ситуації, що дозволяє здобувачам фахової передвищої освіти адаптуватися до реальних умов використання мови[2].

Іншим важливим аспектом є заняття в малих групах або індивідуальні уроки, які дають змогу враховувати індивідуальні особливості здобувачів. Таким чином, кожен здобувач отримує необхідну увагу та можливість працювати на своїх слабких місцях. Інтенсивне навчання передбачає також використання різноманітних мультимедійних ресурсів: аудіо- та відеоматеріалів, комп'ютерних програм, онлайн-платформ для підтримки навчального процесу.

Комп'ютерні технології, які стали невід'ємною частиною нашого життя, допомагають у вирішенні проблем навчання. Розроблені із залученням педагогів і психологів комп'ютерні програми для вивчення іноземних мов ураховують кращі практики навчання, імітують мовне середовище, тренажери вимови та функції прослуховування дозволяють формувати правильну вимову та вміння сприймати іноземну мову на слух. У комп'ютера завжди гарний настрій, він ніколи не скаже про відсутність здібностей до навчання, буде повторювати навчальний матеріал стільки разів, скільки треба учню для того, щоб його розуміти. Ігрові методи навчання дозволять вивчати іноземну мову без тривалого й нудного «зубріння». Прикладом такої програми є комп'ютерна програма (мультимедійний комплекс) QUICK TEACHER, яка поєднала ті методики навчання, які добре зарекомендували себе в якості інтенсивних, із традиційними методиками вивчення іноземної мови здобувачами фахової передвищої освіти.

Активізація навчальної діяльності, в тому числі і комунікативна, має на увазі активну участь усіх здобувачів фахової передвищої освіти у навчальній діяльності, для чого ця остання повинна бути вмотивованою і достатньо цікавою. Перш за все, важливо створити загальну мотивацію вивчення іноземної мови, показавши її значення як важливого компонента вищої освіти, а також її роль як засіб контакту з іншими народами, що так важливо в наш час. Однак загальної мотивації недостатньо для постійної підтримки активності. Важливо щоб уся навчальна діяльність була вмотивованою. Активізація діяльності в зазначеній мірі залежить від викладача, який створює зручні умови співробітництва, доброзичливості, змагання, здорової конкуренції що сприяє реалізації потенційних можливостей кожного здобувача фахової передвищої освіти [3].

Система відношень, які складаються в навчальному колективі, що розкривають і актуалізують в особистості її кращі сторони, сприяє навчанню і розвитку самої особистості. Активізація і інтенсифікація навчання відбувається за рахунок більш активного використання психологічних і особистісних можливостей, якими оперують викладач і самі здобувачі. Викладання за інтенсивною програмою вимагає від викладача високого рівня професіоналізму, гнучкості, вміння та здатності адаптувати матеріал до різних типів здобувачів. Також, викладач повинен бути готовим до великих фізичних і емоційних витрат, адже інтенсивні курси потребують великої уваги та зусиль.

Інтенсивне навчання іноземної мови є ефективним методом для швидкого освоєння мови, який надає здобувачам можливість активного занурення в мовне середовище, покращення комунікативних навичок та досягнення високих результатів за короткий час. Однак, цей метод також має свої виклики, серед яких психологічне навантаження та необхідність високої кваліфікації викладача. Успіх інтенсивного навчання залежить від грамотної організації процесу та адаптації до

потреб здобувачів фахової передвищої освіти, що дозволяє отримати максимальні результати при мінімальних витратах часу. Слід зазначити, що використання сучасних методів інтенсивного навчання під час вивчення іноземних мов у вузі є ефективним, якщо зміст поданого матеріалу перегукується з майбутньою професійною діяльністю здобувачів. Важливо, щоб теоретичні знання в процесі активного навчання отримували практичне застосування, щоб здобувач фахової передвищої освіти мав можливість розвивати і удосконалювати знання з іноземної мови та реалізовувати набуті навички іншомовної комунікації у своїй майбутній професійній діяльності.

З огляду на сучасні тенденції розвитку освіти, запровадження інноваційних елементів інтенсивного навчання іноземних мов є вимогою часу і одним з пріоритетних напрямів реформування навчального процесу згідно з загальноєвропейськими вимогами щодо якості навчання, що спричиняє пошук нових форм і методів навчання, які б сприяли результативності формування комунікативної компетенції, підвищенню мотивації, розкриттю творчого потенціалу здобувачів, покращенню організації роботи у групах і колективі, дозволяли посилити міжпредметні зв'язки та забезпечували інтегрованість курсів. Використання сукупності методів викладання іноземних мов у ВНЗ урізноманітнює навчальний процес, викликає у здобувачів зацікавленість та підвищення учбової активності, надає можливість продемонструвати власні сили та повірити в них, сприяє зростанню ефективності всієї навчальної діяльності.

Таким чином, можна стверджувати, що інтенсивні методи внесли значну енергію в методику навчання іноземним мовам в цілому. Досягнення інтенсивних методів в області активізації процесів сприйняття та засвоєння матеріальної основи спілкування, у вияві нових резервів його мотивації і в розвитку адекватних форм колективної взаємодії повинні зайняти гідне місце у викладанні іноземної мови.

Література:

1. Вознюк О.В. Апроксимально-аналітичний метод навчання іноземних мов. – Житомир: Волинь, 1998. (випр. та доповнено 2017) – 74 с.
2. Лещенко Т. О. Технологія подкастингу в руслі цифровізаційних тенденцій мовної освіти іноземних студентів-медиків / Т. О. Лещенко, М. М. Жовнір // Open educational e-environment of modern Universities = Відкрите освітнє e-середовище сучасного університету : електронне наукове фахове видання. - 2020. - № 9. - С. 41-53.
3. Башкір О.І. Активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі / О.І. Башкір // Педагогіка та психологія. - 2018. - Вип. 60. - С. 33-44. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu ped 2018 60 6>.